

25. כץ מלכה ואפרים

הבית השלישי מהכניסה למושב (הראשון של משפחת בנין/לנדאו, השני של משפחת יענקל גולדברגר) היה ביתנו. במבנה הושלמו שני חדרים בלבד ויתרת השלד המתינה "לכשירחיב", דבר שלא קרה.

אבא ואימא בני קמיניץ פודולסק - עיירה אוקראנית שהיה בה רוב יהודי (כ- 17.000 נפש) לפני מלחמת העולם הראשונה. מוישה שויחט וסלבה אשתו היו מוכרים ומכובדים בקהילה וידועים גם מחוץ לקמיניץ. לאחר שלושה בנים - בן ציון, אהרון ויעקב, ושתי בנות - מרים ורבקה, נולד ביג' באב תרנ"ז בן הזקונים אפרים (שכל ימיו היה ידוע כפרויקה). הוא למד ב"חדר" וב"ישיבה", והועד לאחר שצוין כ"עילוי" לרבנות.

בגיל 14 "חזר בשאלה" (כפי שאומרים היום) והיה לציוני בכל נימי נפשו. סיים בגרות בלימוד אקסטרי, היה למורה ומנהל בית-ספר עברי, והקים סניף של "צעירי ציון" בקמיניץ. שמואל ופרידה שרייבר (מצאצאי החת"ם סופר) היו בעלי בתים להשכרה ומחסני סחורות לסיטונאים, גידלו שלוש בנות, הבכורה מלכה (נולדה בי' בטבת תרס"ג) ושתי אחיותיה סוניה וחקיל'ה (עוד שתי בנות ובן נפטרו). מלכה סיימה גימנסיה והספיקה ללמוד באוניברסיטה שנה וחצי. גם היא הייתה לצינית והתחברה לפרויקה.

ב- 1923 "גנבו" מלכה ואפרים את הגבול לרומניה שם נישאו, והכשירו עצמם ב"החלוץ", בדצמבר 1925 משקבלו "סרטיפיקטים" עלו לארץ באנייה, "דציה" (שפתחה בנסיעה זו קו קשר לארץ). ברדתו מהאנייה נשבע אבא כי לעולם לא יעזוב את אדמת הארץ. לאחר כשנתיים וחצי בבת גלים שבחיפה, שבמהלכן נולד ביג' שבט תרפ"ד בכורם יוסי, עברו בהמלצת בן עירם שמואל זייגר לירושלים, כי שם הייתה סוף סוף עבודה בבניין.

באחד מימי קיץ 1930 מספרת אימי, החליטה לנסוע לעטרות לפגוש את בני עיר קמיניץ. (שיינדלע פיקסמן- אולשה, יהודית גרינשטיין-פייט, משה שליט). היו אז בעטרות שמונה עשרה משפחות שהקימו את עטרות כמושב עובדים. כבר נבנו לולים ורפתות בהם גרו החברים עד שיבנו הבתים. "פני החברים זוהרים, מלאי גאווה על יצירתם, ואהבה לכל צמח שנטעו ולכל בעלי החיים שגידלו. והם משדרים אמונה, נחישות וידיעת המטרה של בניית מולדת וחברה". שפילמן וגולובוב אמרו לי ש"אם כל כך מוצא חן בעיניך, אז בואי עם פרויקה ואם נמצא חן אחד בעיני השני, אז יש עבורו מקום עבודה במחלבה". וכך היה. בו' בתמוז תרצ"א נולד אח ליוסי, ובגאותם על ביתם החדש קראו שמו עטר (הידוע בשם עטריק).

מילים שהיום שמים אותן בין מרכאות ומתייחסים אליהן בציניות כמו "אהבת המולדת", "עזרה הדדית", "אחריות לחברה", "אחריות אישית", "התפתחות אישית", "אחריות לתא המשפחתי", אלו היו הערכים עליהם גידלנו הורינו.

יוסי סיים לימודיו בבית חינוך עובדים תיכון בירושלים והתגייס למשטרת הישובים העברים (JSP) בפרוץ מלחמת השחרור עסק בליווי שיירות אל ירושלים וממנה. נפצע בליווי שיירה לגוש עציון (26.12.47) ולאחר מכן נפצע בהגנה על מוצא (6.4.48). במלחמת ששת הימים הגיע לעטרות עם הלוחמים ששחררוה.

היה המפקח על מטבע חוץ במשרד האוצר וכהן כציר הכלכלי בלונדון. ב- 31 בדצמבר 1975 נהרג בתאונת דרכים בשער הגיא. השאיר אישה- כרמלה ושלושה ילדים- סמדר, איריס, וארז.

אחרי מלחמת השחרור, כשרוב אנשי עטרות עברו לוילהלמה, היא בני עטרות, החליטו הורי להישאר בירושלים. זאת מכיוון שהיה חשש כי הפציעה של יוסי עלולה לגרום לכריתת רגלו וכיוון שהעדיפו כי אני אסיים את לימודי התיכונים.

אבא המשיך לעבוד ב"תנובה" ירושלים, היה פעיל בהסתדרות ובמפא"י והיה יו"ר המוסד לביקורת של המפלגה בירושלים. הוא אף זכה לתואר "יקיר ירושלים". עם צאתו לגמלאות למד יהדות והיסטוריה באוניברסיטת ירושלים, ופעם בשבוע הלך לשיבה במאה שערים ללמוד דף גמרא.

אבא נפטר שבע ימים (תשעים וחמש ושלושה חודשים) ביום הראשון של חול המועד סוכות תשנ"ג.

אימא שגדלה כבת אהובה ומפונקת למשפחה עשירה, עבדה כל ימיה בארץ ולא בחלה בשום עבודה פיזית מתוך ידיעה שכך היא תורמת לבניין הארץ ולמשפחתה. (כן, בסדר הזה). לאחר פטירתו של אבא עברה אימא, שתיבדל לחיים, לגור אתנו. אני עבדתי במשרד העבודה ולאחר מכן בשירות התעסוקה כסמנכ"ל וכמשנה למנהל הכללי. לאשתי מיקי ולי נולדו שלושה ילדים: איל, גליה ונועם. למלכה ופרויקה כן שישה נכדים וששה נינים. עטריק

